

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

Felső helytartósági engedelemmel.

14-dik szám.

Szombaton Ápril 1-én 1848.

7-ik évi folyam.

Kegyes figyelmezésül.

Alulnevezett posztó-, rőfös- és divatáru-kereskedők ezennel jelentik, miszerint közlő Judicate-vásárra az Istvántéren lévő sátoraikba nem hordozkodnak, hanem kiki saját boltjában bőven ellátott raktárral található, u. m.:

Eckhart Ferencz, Istvántér Gantner házában.

Hirschl és Vallfisch, széputcza Hirschl M. házában.

Schulhof Herman, Istvántér Lillin házában.

Deutsch Ignác, széputcza Rochel házában.

Hirschl Zsigmond, Istvántér Hirschl Jakab házában.

Vallfisch Charlotte, széputcza Hirschl M. házában.

Probst Károly, Istvántér tulajdon házában.

Spitzer Jakab, ugyanott Kresztits házában.

Krönberger Dávid, széputcza Rimszki házában.

Jelentés.

Jövő aradi vásáron selyem- és gyapju-szövetből a' legujabb párizsi divat szerint készült burkonyaim (Mantille) raktára lészen **K o s z g l e b a** **L á s z l ó** úrnál pestről. Ugyanitt találkozik egy csapat burkony 1, 5 egész 10 ftig.

Ajánlja magát a' nagytiszteletű közönségnek

Senger András,
nőruhakészítő pestről.

Egy bizományáru raktár
munkácsi fehér timsóval

Aradon a' „fekete kutya“ című
anyag- és fűszerkereskedésben van,

100 fontos hordó 7 ft 10 kr. pp.

Ugyanitt kapható **czukor**, fontja 19. 20. 21. és 22 garassával egész süvegekben, hol még a' 19 garasos is szép fehér és kemény. A' kávé itt jó és olcsó.

Továbbá spanyol- és vörösvirágu lóheremag, angol-, francia- és olasz taraczk- 's moharmag, valamint a' híres bécsi vetemény-magok és törökdohány levelesen 2 ft 15 krjával 's aprítva 2 ft 24 krjával v. ez. kapható.

Herzberg S.,

nagykereskedő Pestről,
ajánlja jelen vásárra nagy és legjobban választott arany, ezüst, drágaszerek és gyöngyökből álló raktárát lehető jutányos áron.

Efféle tárgyak vétel és cserébe is átvételnek.
Raktára az Istvántéren, Forray gróf házában.

Stolz Teréz

bécsből imént megjövén, ajánlja magát mindenféle divatszerinti kalapok, kis fejkötők, fejdíszek és szalmakalapok készítésére; ugy tisztítás, festés és változtatásokra a' legujabb és legcsinosb alak szerint, 's legjutányosb áron.

Lakása Tunner' háza 2. emeletében, a' zárdabeli épület átellenében.

H í r ü l.

A' helybeli polgári jótékonyegylet részéről hírvül adatik, mikép az aradi polgári tánczvigalmaknál megtakarított 148 ft 7½ kr. vev. az illető

választmány által az egylet pénztárába befizette-
tett; egyszersmind mindazon polgártársak, 's hely-
beli lakosok, kik mindeddig az intézetnél részt
nem vettek, hozzájárulásra felszólítatnak 's e' jó-
tékonyegylet sikerésítésére [figyelmeztetnek. Költ
Aradon mártz 15-én tartott választmányi ülésből.
Jótevény-egylet választmánya.

H i r d e t é s.

A' hazafiúi érdekeknek igazi és lelkes pár-
tolóihoz szólunk, kik a' hazai ipar felvirág-
zását kétségkívül szép jövődönk egy alap-
részének ismerik; 's tisztelettel felkérjük
őket ezennel, honi iparunk gyarapodását az
által is elősegélni: hogy ruházati és házi
szükségeiket e' vásáron itten először meg-
jelent „pesti iparműtárban“ megsze-
rezni méltóztassanak, hol gazdagon rende-
zett selyem, gyapju, posztó 's más több-
nemű uri és hölgyi időszaki divatos ruhasző-
vetek a' legjutányosb szabott áron árultatnak.
Számos látogatást remélve tisztelettel
ajánlkozik a' t. cz. közönségnek
az Iparműtár igazgatósága.
Raktára az Istvántéren Forray gróf há-
zában.

A j á n l a t.

Alulirt ajánlja a' nagytiszteletű közönségnek
mind bécsben, mind helyben készült nagy válasz-
tású arany és ezüst munkáit legujabb alakban.
A' nagytiszteletű közönségnek mindig legjob-
ban szolgálni ügyekezvén, számos látogatást re-
mél. — Az eladás és vételre nézve a' lehetőségig
ereszkedik.

Tenner Ignác,
arany- és ezüstműves.

Boltja az Istvántéren, Csernovits úr házában.

Már szerdán és csütörtökön

f. e. ápril hó 5. és 6-án

okvetetlenül leszén
az arany-ezüst- és

bádeni 68. és 79. sz. két ház

reálítások sorsjátékának huzása.

Mind a' négy osztálybeli, még az értékteljes
ezüst-sorsjegyekből is

nagy választásban és jutányosan kaphatni
péntekig, az az: ápril 27-én délig

DAURER J. B. irdájában,
az 5 pacsirtautczában 440. sz. a., az 1. emeletben.

Tatzmansdorfi vetemény- és virágmagok rakhelye

Toperczer Tamás tudortól,
Aradon egyedül-csak
a' „3 oroszlány“ című fűszer-
anyag- és festék-árudában

létez, hol már ezen évre mindennemű veteményma-
gok jó és fris minőségben kaphatók; a' főlebbi
kereskedés ajánlja jól rendezett raktárát is
mindennemű fűszereivel, kivált czukor- és kávéval
legjutányosb áron.

J e l e n t é s.

Alulirtnak órakereskedésébe elfogadható feltö-
telek mellett az óraművészet megtanulására egy
tanítvány kerestetik.

Priegl Godofréd,
polg. óraműves.

Mindenféle liszt-nemek

mind nagyobb, mind kisebb mennyiségben, legju-
tányosb áron kaphatók

Schulhof M. J. lisztárában,

hidutezai saját házában,

„az arany csillag“ című főgadó mellett.

Kenyérliszt különösen ócsón 's dús vá-
lasztásban eladatik.

Biztosítási jelentés.

Alulirt ügyvivője a' cs. kir. szabadalmas triesti

„Azienda Assicuratrice“

ezennel alázatos meghívását teszi biztosításokra

I. Tűz- és villám károk ellen

a) Lakási és gazdasági épületekre, malmok-
ra, ser és pálinkaházakra, gyárookra esz-
közökkel együtt vagy azok nélkül.

b) Templomokra, zárdákra, kasté-
lyokra és urasági lakokra, mellyek a' biz-
tosságdíjakban különös kedvezést nyernek.

c) Marhákra, u. m. birkák, szarvasmar-
ha, és sertésekre.

d) Födélalatti vagy szabadon lévő készle-
tekre, u. m. szalmásgabonára, szénára, minden-
nemű szalmára és dohányra.

e) Butorokra, ruhaneműekre, ingó
lavakra, 's szemes gabonára.

f) Szabadon lévő vagy földalatti fakész-
letekre, lehető jutányos biztosságdíjakért, és 4
évi előbiztosításnál az ötödik ingyen adatik.

II. Vízkárok ellen

termesztmények és mindennemű műkésztmé-
nyek szállításánál magyarhon minden folyamain le-
's fölfelé hasonló biztosságdíjakért, mint minden
egyéb hasonló irányzatu hiteles intézetnél, melly
rendeletnél alulirt a' közönséget a' közbiztosítási
jegyeknek azon különös előnyeire figyelmezteti,
mellyek szerint ollyas jegyek tulajdonosa egy évi
vízbiztosítási időszak lefolytával, azért lefizetett
biztosságdíjak arányában egész 25százotli lerova-
tot visszakaphat.

Alulirt magát minden további dicsérettől meg-
tartóztatja, miután hosszas tapasztalások ezen az
ausztriai tartományokban legrégebb biztosító-inté-
zetnek jelességét és szükségét már eléggé meg-
mutaták és tetteleg bebizonyíták, hogy az mindig
milly jótékonyan hatott a' közjóra gyors számo-
lás és tüsténti kárpótlás által.

Bővebb felvilágosítást a' biztosítási szakmá-
bau ingyen és egész készséggel ad

aradi ügyvivősege

a' cs. kir. szab. triesti „Azienda Assicura-
trice“-nek

Hertschka Móricznál.

Irdája Aradon „a' vörös ökör“ című ház
1. emeletében.

Jegyzék. E' kir. város' és környéke'
lakosira nézve a' fenebbi hirdetémenyek komoly
szemügyrevétele, és felszerkenése kívánatos vol-
na. A' mint a' sok tűzveszély és vízkár bizonyít-
ja, ugy fájdalom! a' pusztító hatásoknak és vész-
szel fenyegető elemeknek emberi erő vagy előre
vigyázás gátot nem vethet, se dűlásai ellen nem
törhet. Kevés elégséges, birtokait, mind ingó,
mind ingatlan vagyonát olly módon bátorságba
helyezni, hogy illynémű szomorú eseményeknél leg-
alább anyagi tekintetben tökéletes kárpótlásra
számíthatunk.

Szerkesztőség.

3394 sz. P á l y á z a t.

A' nmlgu magyar kir. udvari kamara' folyó
hó 1-ső napján ⁶³⁵⁸/₃₂₃₁ sz. a. kelt k. intézvényé-
nél fogva ó cs. kir. apostoli felsége legkegyelme-
sebben megengedni méltóztatott, hogy a' F e k e t e
gróf-féle kir. szállományos urodalomban Sz.-Annán
az ügyészi munkák ellátására mind ezen urodalom-
ban, mind ismét a' K á s z o n y i-féle Gross és Bája
királyi szállományos helységeekben, valamint a' kincstá-
ri urodalmakban: Mustestyen és Fericsén,
egy ideiglenes kincstári ügyvéd 600 pft évi díjjal,
továbbá 80 pozs. m. kétszeres, 104 p. m. zab, 288

mázsa széna, 6 szekér szalma és 30 öl tüzifa élel-
mi járandósággal, mindazáltal szállás vagy szállás-
bér nélkül helyeztessen.

Melly legfelsőbb rendelvény azon észrevétel-
lel közönségesítettik, hogy ezen hivatal iránti fo-
lyamodványok legfőlebb f. e. ápril 11-ik napjáig a'
temesi kir. kamarai igazgatóságához benyujtassa-
nak. Temesvár mártz 9-én 1848.

Valódi csehbonni komló

a' szácsi kerületből, az utóbbi termés' legjobbfé-
léjéből, kitűnő jutányos áron mind zsákszámra,
mind részletenkint kapható

Hertschka M. irdájában

„a' vörös ökör“ című ház' 1-ső emeletében.

Egy 4 üléses tollas utazó kocsí,

vastengelyekkel ellátva,
melly bőrrel fődve és belől sávolyal borítva van,
szabad kézből jutányosan eladó Battyányitéren Heinz
házában, az újonan épült udvarlak 1-ső emeleté-
ben, első ajtónál özv. ns. Vellits Ceciliánál.

Szóló eladási jelentés.

Miután jóval ezelőtt a' magyaráthi kisuri he-
gyen fekvő tulajdon szőlómre több kedvelők talál-
koztak, de azt akkor eladni nem szándékoztam,
jelenleg pedig szabad kézből eladandó lévén, ezen-
nel minden szőlőkedvelőknek tudomásul adatik,
hogy iránta körülményesen értekezhetnek

Grechenek Borbálával.

Lakása a' kigyóutczaí Pankl házában.

Figyelmeztetés.

Alulirt a' magyar gazdasági egyesület budai
szőlőiskolájából szerzett francia, spanyol, olasz,
portugália, szicilia 's több kül és belországi, sző-
lőoltásra és ültetésre használható jeles szőlővesz-
zők eladatását ajánlja, u. m.

1) égyféle eperizű, szagos ananász-szóló,
darabja 20 pkr.

2) Huszféle külföldi szagos szőlőfaj, da-
rabja 10 pkr.

3) Negyvenkétféle kül 's belországi aszúbort
termő szőlőfaj, darabja 6 pkr.

Minden faj nevével ellátva külön kőtetben áll.

Továbbá különös figyelembe ajánlom a' tokajtáji
hólyagos Formind szőlővesszőket, melly faj jeles
minőségére, ugy gazdag termésére nézve méltán
érdemlett europai hirt; 100 darab 1 ft 20 kr. pp.

Ezen utolsó tokaji vesszők megrendelés mel-
lett Aradon Istvántéren Décsey úr fűszerkereske-
desében, valamint alulirtnál paulisi lakásán min-
den időben kaphatók.

A' fenelősorolt ananász és szagos
szőlőfajok minden időben a' nevezett helye-
ken, u. m. Aradon és Paulison a' szőlő-névlajstrom
megtekintése mellett kaphatók.

Lóczy Zsigmond.

Eladó bikák.

Tekintetes mácsai és kis-oroszini Csernovits Péter táblabíró úr mácsai gazdasági tisztsege részéről közhírré tétetik, miszerint a' mácsai gazdaságban létező 3 három éves, és 3 két éves igen szép bika, szabott áron Mácsán minden órában megvásárolható; venni szándékozők jelenthetik magukat Mácsán az urodalmi irdában.

Költ Mácsán mártz 20-án 1848.

H i r d e t é s.

A' helybeli izr. alapítványi iskola-házban 10 sz. a. lévő bolt f. e. május 1-től kezdve bérbe adandó. Bővebb tudósítással szolgál Steinitzer Farkas főelőljáró úr.

Bérbe adandó.

A' főutcza 799. számú házban két szoba, konyha 's pinczéből álló, jelenleg korcsmának használt lak f. e. május 1-ső napjától bérbe adandó. Értekezhetni a' házban lakó Glacz Antal tulajdonossal.

Bérbe adandó.

A' főutczában, azelőtt Fuchs, most Czifra János házában földszint néhány szoba konyhával, kamra, pincze, padlás és színnel együtt minden órában kiadó. Bővebbet ott a' házban.

Bérbe - a d á s.

Doák házában a' főutczán, f. e. május 1-től fogva egy lakás utczára szolgáló 3 szobával, továbbá az udvaron egy szoba, konyha, farakhely, és kis kézi pinczével — szálló laknak istálló és kocsiszínnel is kiadó.

Kiadó lak.

A' sajtószabadság-utczában, 432 sz. a. Vadlsteiner házában 3 szobából álló alsó utczalak, — továbbá egy felső udvarlak 2—3 szobával, mind-egyik konyha és kamarával, sz.-György napjától fogva bérbe adandó.

Minden órában kiadandó

egy istálló kocsiszínnel és szénapadlással az 5 pasirtautczai Daurer házában. Körülményesen tudakozhatni a' házmesternél.

H i r d e t m é n y.

Ns. Aradmegyében kebelezett Ágris és Magyaráth helységek között lévő 600 láncz területű pusztán a' legeltetés Józsefnaptól mindszentnapig haszonbérbe adandó összesen vagy darabonkint, hol is elegendő 's legjobb minőségű fű 's itatásra alkalmas kutak 's folyóvizek találtak. Bővebben értekezhetni Agrison a' haszonbérrelővel.

235 sz. Hirdetmény.

Az aradi kir. kam. számtartóság részéről közhírré tétetik, hogy a' várban fekvő 300 pozs. mérő kétszeres buza, 310 " " " rosta-atyja 20 " " árpa " " 200 " " zab " " eladatása végett folyó év ápril 3-án árverés tartatni fog, mellynek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Vennikivánók tehát a' fenérintett napon a' várbeli 100. sz. bástyaboltba, hol az árverés reggeli 9 órákor kezdődik, szükséges bánpénzzel elő látva hivatalosak.

Aradi kir. kam. számtartóság
1848-ik évi mártz 27-én.

Árverési hirdetmény.

Néhai Makovetz Vincze árváit illető 's poltu rában 85 sz. a. 7086 négyszög ölekből álló szőlő hozzá tartozó házzal együtt, felsőbb engedelen mellett f. e. J. k. 759 sz. a. kelt tanácsi végzésnél fogva f. ápril hó 3-án először, és König József v. polgár úr', mint vagyon gondnoka kívánatához képest ápril 10-én másodszer és utoljára a' helyszínen, mindig d. u. 3 órákor tartandó közárverésre kitétetni fog.

Szekulits György,
kiküldött tanácsnok.

Bérleti árverés.

Szabad kir. Aradvárosa területén a' baromvásár terén lévő megyei két telek f. e. ápril hó 6-án reggeli órákban a' számvevői irdában tartandó árverés útján 3 évre haszonbérbe fog adatni

H i r d e t m é n y.

Sz. kir. Aradvárosa részéről tudtul adatik, mi-kép a' városház alatti boltoknak vásár alatt és azon kívüli bérbe-adásuk végett f. e. ápril 8-án a' városháznál árverés tartatni fog.

Árlejtési hirdetmény.

A' Szent-Annai királyi kincstári urodalom épületeiben lévő többféle hiányok kijavítására, jelesen pedig az urodalmi kastély egy részének egészen bezsendélyezésére, kézművesi munka-bérek és anyagokra, felsőbb helyről a' következő pénzoszvegek vannak utalványozva: u. m.

	pgő pzbén.
Kőműves munkára anyagokkal	282 fr. 1 $\frac{1}{2}$ kr.
Ács munkára anyagokkal	- 1251 „ 44 $\frac{2}{4}$ „
Asztalos munkára	„ - - 101 „ 47 „
Lakatos munkára	„ - - 199 „ 48 „
Üveges munkára	„ - - 25 „ 45 „

Mindazon teljes-hitelű szakmesterek tehát, kik a' fennevezett kézművesi munkákat anyagokkal együtt magokra vállalni kívánják, az ezek iránt

e' f. évi ápril 15-én, az aradi kir. kincstári építész i hivatal irdájában tartandó árlejtésre, tíz-száztóli hánpénzzel és elegendő biztosítékkal ellátva, ezenel meghivatnak.

Aradon mártz 24-én 1848.

Gabona-eladás.

Temesvárott a' közalapítványi csákovai és nagyköveresi urodalmak részéről f. e. ápril hó 17-én, reggeli 9¹/₂ órakor kezdve a' József külvárosban lévő közalapítványi kasznári lakban el fog árvereztetni: 3700 pozs. mérő tiszta buza, 4000 pozs. mérő kétszeres búza, 990 pozs. mérő árpa, 5325 pozs. mérő zab, és 2330 pozs. mérő szemes kukoricza.

Nyilvános árverés.

Néhai Feyerabend János elhalálózása után özvegyére, született Roth Margitra végrendeletileg szállott sarkad külvárosban 405. sz. a. fekvő ház, az illető hagyományosok kielégítése végett f. e. ápril 17-én, délutáni 3 órakor, a' helyszínén első árverésre fog kitétetni.

Markovits József, tanácsnok,
mint végrendelet végrehajtója.

Birói árverések.

Halmazsán Manojla után maradt 's örökösait illető gelini 477 sz. a. fekvő egy lánccz szántó föld f. e. ápril 13-án első 's ugyanazon hó 20-án második 's utolsó árverésre, a' telekhivatalban délutáni 3 órakor fog kitétetni.

Szokodorán Mitru szül. Muntyán Lenka után maradt és a' radnaiuton 167¹/₂ sz. a. fekvő és most is korcsmának használt ház, valamint is még meglevő némely korcsmaszerek 's bútorok f. e. ápril 19-én, délutáni 3 órakor, a' helyszínén harmadik 's utolsó árverésen végkép eladatnak.

Petrovits János és Miklós részükre Petrán Juliána Szpaszoji Petrán özvegye, és Gerbanovits Jelena ellen hozott birói ítélet folytán sarkad külvárosban 220 sz. házuk f. e. ápril 26-án délutáni 3 órakor a' helyszínén folytatva tartandó 3-ik árverésre kitétetik.

Sarlot János,
végrehajtó tanácsnok.

Birói árverések.

Néhai Győri Mihály örökösait illető és Gája k. v. 417 sz. a. fekvő ház ns. tanács' végzése következtében f. e. ápril 22-én és május 22-én mindig délutáni 3 órakor a' helyszínén legtöbbet igérolég eladatni fog.

Néhai Heintz Ferencz tömegéhez tartozó 90 mázsa gubacs f. e. ápril hó 27-én, reggeli 9 órakor az elhunytnak Batthyányi téren lévő házában tartandó árverés utján eladatni fog.

Heim Károly, tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

A' cs. kir. illyriai bánát határvidéki 18-dik ezred részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett kincstári jövedelmek f. e. május 15-én, 1848-ki november 1-től kezdve egész 1850-ki october utoljáig, felső kelybehagyás fentartásával árvereztetni fognak; u. m.:

a) A' korcsmáltatási- és mézárszékijog Lagerdorfon, ó-moldován, Svinitzán, Bersaskán, Dollován, Delliblaton, Mramorakon és Uj-Pallánkán.

b) A' kéménysóprésijog az ezredi kerület kincstári épületeiben.

c) Az előadandó kovácsmunka szállítása.

Az árverés a' főtisztikar lakhelyén fehértemplomon fog tartatni, hol a' feltételek az árverés előtt felolvasatnak, 's addig is az illyriai bánát ezred-kormányzói irdában megsejmelhethők. Ezen árverésből a' zsidók végképen kizáratvák.

Kelt Fehértemplomon mártz 16-án 1848.

Pestvásári tudósítás.

Pest, mártz 24-én. A' Józsefnapi vásár bevégződött, és a' fizetés' napja, jelentéktelen címereknél történt néhány háborgatásokon kívül, maga rendén folyt le; a' helybeli kereskedői-kar nem kénytelenített, mint bécsben és párizsban, a' politicalai zavarok napjain, törvényes fizetési határidőt igénybe venni. — Gyártmányoknak, kivált posztónak jó kelete volt; a' nemzeti színű szalagokat elkapkodták. — Egynyiretű finom gyapju nyomasztólag kelt, az ujévi vásárhoz képest mászójánál 5—8 fttal ócsóbban és nagy készlet lerakott; jobban kérték a' másodnyiretű téli gyapjut. — Nyulbőr nem sok volt. — Faggyu nagy áron kelt. Repczeolaj csökkenik. — A' szarvakat jobban keresték, mint előbbi éveken. — A' gabona, kivált a' rozs, ismét valamennyire felszökkenik. A' készpénzben nagy hiány volt és a' hitel fogy; mire nézve előbbi időkhez képest általában véve kevés adás-vevés történt. (Pest. Hdtzg.)

H e l y b e l i.

Számos jelentések történtek nálunk a' nemzeti őrséghez leendő besoroztatás végett, mellyből a' zsidókat kizárák, sőt még a' tarajkák hordozásában is akadály tétetett nékiek!

Minden polgárkar — a' pattantyúsát kivéve — egyesülni fog és mindegyik magyar-egyenruhát viselend, mellynek jelen alakján czélszerű változások tétetni fognak.

A' legközelebbi események óta nyilvános téreink és utcáinkon vörös színnel befoglalt zöld táblákon csak magyar feliratok fehér színben láthatók, és uj nevezetekkel ellátvák, mint például: István-

tér, Batthyánytér, Reform-utcza, Sajtószabadság-
utcza, Kossuth-utcza, stb.

27-ki éjszakán 28-ikára kelve és reá követke-
ző éjszakán derekasán megfagyván, miután 14 nap
a' fűtést nélkülözheténk, azt ismét folytatni kény-
szerültünk.

Márcz 24 ke óta az ezüstpénzben érezhető
szükséget tapasztalánk, és ámbátor a' fősóhivatal
12,000 ftot, és a' városi hatóság is több ezret fel-
váltott, ez mindamelllett a' hiány' elhárítására na-
gyon is kevés, mert a' pengő pénzt legtöbbször
vidéki pórok czepelek el, és hacsak hatályos ren-
delések nem tétetnek, közelgő vásárra gátlások-
tól tarthatni.

V e g y l e t.

—°. Királyunk ó Felsége István nádorunkat,
mint helyetessét, teljes királyi hatalommal felru-
házní méltóztatott.

—°. Az országgyűlés egy pár nap mul-
va széteszlik, — 's addig is, míg Pesten ismét
összejő, állandó bizottmány fog helyette a' főváros-
ban működni.

436. sz. Törvényezikkely

a' közös teherviselésről.

Magyarország 's a' kapcsolt részek minden la-
kosai, minden közterheket különbség nélkül egyen-
lően és aránylagosan viselik.

1. § Ó fősége, felelős magyar ministériuma
által, a' törvényhatóságok meghallgatása mellett,
ki fogja dolgoztatni ideiglenesen az adózási kulcsot,
és ezen kulcs szerint a' kivetés már a' legközelebbi
közigazgatási évtől, ugymint az 1848-dik év nov.
1-ső napjától veszi kezdetét.

2. § Az ideiglenesen kidolgozandó kulcs, a'
legközelebbi országgyűlésének mindenestire bemu-
tatandó.

3. § A' fennkitett határnapig a' már kivetett
közterhek behajtása elrendeltetik.

—°. Az „Életképek“ jelentik, miszerint ezen
lapokból az Y. ki van küszöbölve 's ezentul senki
nevét sem fogják ez aristocraticus végbetűvel írni
többé.

—°. Csernovics Péter 15 ezer nemzeti cocar-
dot osztatott szét Pesten a' nép között. (Életk.)

—°. A' pesti nemzeti őrseregnek
Stancics Mihály vezérlete alatt ismét új osztály
alakult, mellynek tagjai jobbadán zsidók, eme új
osztályt Stancics: „móltányos osztálynak“
nevezé el. (Ung.)

—°. A' budai kir. főkamara elhatározá,
hogy úgy ó, valamint az alatta lévő hivataloknál
tüstént a' magyar nyelv használtassék.

—°. A' sorsszámok sorshuzása ápril
hóban megszűnik, így tehát azon mainap Te-
mesvárott leendő huzás nálunk legutolsó.

—°. Minő ellentiség! 1838-ki márcz
15-ke Buda 's Pest városának nagy csapást hozott.
Egy rémítő kiáradás mindeneket gyászba és búson-
gasba helyezett. Ime tiz évvel később! Márcz 15.
1848, minő vigalom, minő öröm! szabadság, em-
beri jogok győzedelmeskedtek — a' mi kéjünk ki-
mondhatatlan. (Spieg.)

—°. Bécs, márcz 19. Midőn a' császár teg-
nap délben ismét a' városon keresztül fenséges ne-
jével hintón ment, a' vigalmazó nép lovait kifogá
és a' hintót jó darabon az őszinte szeretet nyilvá-
nitásai közt húzta. Visszajövet hirtelen tudósítatott
a' nép, hogy ő felsége a' szüntelen éljen kiáltások-
tól igen meg támadtatik és a' népet annak felha-
gyására felszólíttatá: 's egy percz alatt csendesség
lőn, a' nép zibongás nélküli hódolatokra szorít-
kozván. Ausztria valóban szerencsés! sajtó sza-
badsága — nemzeti őrserege — és al-
kotmánya van. Ausztria most már azon lépcsőre
hágott fel, melly őt a' földnek legszabadabb nem-
zetei közé méltán helyezi. Nevezetes azon körü-
mény, hogy a' magyar országgyűlési-bizottmánynak
bécsbe megérkezése napján: márcz 16-án, ausztria
alkotmányának birtokába jutott.

—°. A' papiros század' órája ütött, Napoleon
jóslata valósult és a' sajtó uralkodása elkezdődött.
Adja az ég, hogy szelid kormányzása az arany
vagy legalább az ezüst századot visszahozza. (P.Z.)

—°. A' mint hallánk, több fiatal ember az
országgyűlése által hozott ideiglenes sajtótörvényt
pesten a' szabadságterén ünnepélyesen megégette.
Ezen tény fölötti minden itelestől megtartóztatjuk
magunkat — nem talán elfogultságból, mert olly
férfiaknak, kik a' sajtóra nézve egyáltalában semmi
bilincseket elősmerni nem akarnak, már következe-
tességből is minden dorgálást nyugalmasan felven-
niök és tisztelniök kell — de mi a' dolgot mélyeb-
ben azért nem érintjük meg, mert a' tény természet-
tét és módját, valamint az indítóokokat tökéle-
sen nem ősmernük. Mindazáltal meg kell jegyez-
nünk, hogy egy szabad sajtó fékező törvények
nélkül nálunk igen veszélyes dolog volna, hogy sem
azt védelmeznénk, és monst meg Isten minket bün-
tetlen sajtó-szemtelenség elől!

—°. Valami az oláhokban lakó ma-
gyarokról. Oláhonnagyobb ország (1350 négy-
szegü mérföld) mint moldávia és termékenyebb
's a' déli részével határos duna miatt még szeren-
cséesebb fekvésű, következőleg gyarmatokra még
kinálkozóbb. Itt kevés változásokkal ugyanazon po-
litikai és hitbeli változások és lázadások uralkodtak.
Erdélyhonnak sokkal nagyobb része vagy közvetlen
magyarhonnak, és még a' székelyföldnek egy ré-
sze is határos véle — és még sem találunk itt egy
csupa magyar népesedést, mint moldáviában. Ok

egyedül az, hogy a' mostani oláhban már nem Atelkusu-hoz, hanem a' bolgárok földjéhez tartozik és hogy itt magyarok tömegesen sosem laktak, tehát el sem is maradhattak.

Egész oláhban nem több, mint 5000 magyar lakik.

Bukarestben mintegy 3500 magyar lakhatik, kik nagyobb részint protestans vallásuk. Ezekhez tartozó evangelista magyarok olly módon szaporodnak, hogy ezen század kezdetével tulajdon imaházat alapítottak, mellyben magyarul szónokoltatik. A' városokban lakók műipár és kereskedés végett vannak ott. Nagy részint mint idegenek élnek és lassankint jelentek meg.

A' földművelő magyarok oláhban szerteszét falukban laknak, és nagyobb része az 1814. és 1817-ki drágaságban vándorlott ide; ezek számát is nevelik erdélyből kivándorlott kereset-nélküliek és még mindeddig nyelvüket 's viseletüket megtarták. Egészben véve kevesen vannak, kik különben munkások és csendes életűek.

Valamint moldáviában a' katholicusok, ugy oláhban az evangelicusok száma túlsúlylyal bír. 3172 evangelikusra számítanak 1507 katholicust. Bukarestben p. o. a' magyar evangelicus község száma 2516, a' katholicusoké csak 920-ból áll. Ezen kívül legnépesebb község a' kimpinai, hol 125 evangelikus és 68 katholicus létez. Krajován 75 evang. és 69 katholicus, Plojesten 63 evangelikus és 51 katholicus; Torgovist-en 65 evangelikus és 78 katholicus, a' magyarok nagyobb része tehát csak városokban él, falukon elszórva alig 1000.

A' magyarok kivándorlásának és moldáviába elszármazásának oka és ideje, ellentétben a' jelenlévő párhuzammal oláhban, csak nem a' meggyőződésig fölemeltetik — míg más és nyomosabb bizonyítóokok elő nem adatnak. (Morg.)

—*°. Egy Frankhoni faluban egy fiatal ember, mint házasulandó beiratta magát egy fiatal leánnyal a' Mairenél. Két hét múlva visszajön az ember 's elmondja a' Mairenek: hogy már másik leányt szeretett meg azóta, majd csak azt veszi el. A' Maire azt felelé: hogy nagyon jól van, hanem az új beiratásért 6 ft 50 centim. kell fizetni, mire a' vőlegény fejét megvakarva, monda: már akkor csak inkább maradok a' réginnél. (Életk.) (Ezen régi történet alkalmat nyújt a' gondolkozásra.)

—*°. Gazdagaink uj-év tájban csak köszöntésekkel és kunyorálással gyötörtetnek; párizsban pedig minden, mi vagyonos és tekintélyes, ez idő tájban egy memento mori-t is kap. Alig közelg az uj-év, azonnal Gaunal orv. a' híres bebalzamozó, minden házba jegyét küldi.

Gaunal, bebalzamozó, rue de Steine, Nro 6.

Igen érzékeny szokás, polgártársait az év kezdetével arra emlékeztetni, hogy holandók és így bebalzamozhatók. Az élet Gaunal orv. sze-

mei előtt csak mulandó állapot. Az emberi nemnek rendeltetése szerinte — meghalni és bebalzamoztatni. (Boh.)

—*°. Egy régi arab kézirat mondja: „midőn Noé a' szőlőtökét ülteté, előjött a' sátán, és megöntöze azt páva' vérével; a' mint fakadt, majom' vérével; a' mint a' fűrtök előtűntek, orosz lány' vérével; 's midőn megérték, disznó' vérével. A' bor e' szerint az emberben fokokint kifejtí ezen állatfajok természetét; az első pohárnál fölemelkedik az élet' munkássága és kevélység 's önértzet felfúják, mint egy pávát; a' második, harmadik pohár után elfogja egy nagyon eszeveszett jó kedv, ugrál, nevet, tánczol mint egy majom. Utóbb fölhevíti a' tökéletes ittasság az orosz lány dühösségeig. És ennek mi a' vége? Itt fekszik ő eszméletlen', mozdulatlan', az állatiságba 's szennybe elmerülve, mint a' barom, melly nyugalom végett a' földbe ássa magát. (Morgenr.)

—*°. A' gyümölcsfák befestése mészszal. Hogy ha fris égett, vízzel oltott 's hígított meszet ecsettel több ízben a' fákra kenünk, akkor előzzük 1) a' mohot, és bőrmohot végképen; 2) a' fiatal fáknak tükörsimaságu héjat szerzünk; 3) jobb egészséget; 4) a' nőtény éji fagylepkéket visszatartóztatja, nehogy a' fára felmászszanak; és 5) megőrzi a' fákat télen a' nyulak rágásaitól. Csak igen vastagon ne kenettesen rá a' mész. Valósult.

—*°. Az érvágás haszna a' fiatal, egészséges, kivált nedvteljes fáknál még igen kevéssé ösmeretes, valamint nála az eljárás. Következőleg történik: Egy éles kés hegyével a' koronától fogva egészen a' földig, a' fának több oldalain, a' héján egészen fájáig metszést kell tenni.

Ezt aztán minden tavaszon más és más helyeken ismételhetni, mi után bámulással veendjük észre, hogy a' fa nemcsak vidáman nő, és vastagszik, hanem több 's szebb gyümölcsöt is terem.

—*°. (A' zöld és fekete thea.) Bizonyára sokan magukon is tapasztalhatták, hogy a' chinai zöld theávali édelés közel sem esett olly jól, mint a' feketéé. Azt a' chinaiak is jól tudják, mert egész chinában nem isznak zöld theát, hanem csak eladják. A' londoni vegyész egyesületnek kevéssel ezelőtt egy vegyész értesítést nyujta be a' zöld thea vizsgálása fölött, minél ő azt erősíté, hogy a' zöld theának nemcsak színét és mázát eltávoztatja, hanem vegyész vizsgálat által azt találá, hogy leginkább kékéleny és gipszből áll. Hogy illyen theának e' szerint ártalmasnak kell lenni, kétségtelen.

—*°. Párizs, dec. 25-én 1847. A' magyarokat mindenhová meghíják, és az ő gyönyörű öltözetjük nagy figyelem tárgya. Tegnap Nemour herczeg tánczvigalmán Marczibányi Livius ruháján 300,000 frank értékű drágaságok ragyogtak. Kalpagján egy sor gyémánt alatt kövek voltak, mellyek 40,000 frankot érnek. Költséges kó-

csagtollán fénylő egy gyémántkoszorúval befoglalt nagy zafír (dragakó) a' la Tippó Saheb, és egy tojásnyi aquamarin képezé az övedző' közepét. Azon fény azonban, melyet gyémántból képzett 3 csat elterjesztett, kimondhatlan hatásu volt. A' királynétől fogva a' jelenvolt legutolsó hölgyig ő vala a' közönséges bámulat tárgya, és ő volt ugy szólvan eleven példánya azon egész a' költeményig terjedő képzeletnek, melyet az amugy is keveset tudó franczia magyarhonról magának formál, melly itt még mainap is a' vitézi középkorú és arabiai re-gényes országnak tartatik. (Morgenr.)

—* A' szőlőtőke legkülső szeme tapasztalás szerint legtermékenyebbnek tartatik. A' régi vízajtásokat a' tókéról lekell vágni, és a' fiatalokat növeszteni. Legjobb trágyázása a' szőlőtökének a' vér és szappanvíz.

—* Gabonaaratás. Azon kérdés: hogy a' gabona koraérettiben-e vagy nagyonérettiben arattasson, egy hirlapban következőleg fejtetik meg: a' jövőre magnak való gabonát nagyérettiben, azt pedig, a' mit lisztnek szánunk, koraérettiben takarítsuk le. Az első olly módon legjobban fog kikelni, az utóbbiból több és fehérebb liszt válik. — Ezen bánásmóddal élnek magyar és csehon' némelly vidékein számlálhatatlan idő óta.

Az aradi gyorskoesin

megérkeztek Pestről, Pestre utaztak,
Csütörtökön mártz 30-án
Weisz kisasszony.
T. Faragó úr, 2 helyet.
Paschinger úr, 2 helyet.
Szerdán mártz 29-én:
Nőcs úr, 5 helyet.

Gabona és liszt ára Aradon 1848. évi Mártz 31-én.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltó-pénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	7	—	6	30	6	15
Kétszeres	6	—	5	45	5	30
Rozs	5	—	4	30	4	15
Árpa	2	30	2	22 ¹ / ₂	2	15
Zab	2	—	1	54	1	48
Kukoritza	2	15	2	—	1	54
1 mázsa lángliszt . .	16	20	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt . .	13	20	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	11	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	7	—	—	—	—	—

Maros vizállása: Mártz 31-én reggeli 8 órakor: 1' 3" 0''' a' zerus felett.

Mártz	Neve és sorsa a' meghalálozottak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
19	Hárgéó Katalin, földésznő	G. n. e.	60 e.	aszalvány	Pernyáva k. v. 634
—	Gruber Péter úr, cs. k. mázsamester	Kath.	38 —	tüdővész	Sótér 139
—	Pap Albertina, szabómester' l.	—	18 hó	vöröshimlő	Tyúkuteza.
—	Romhárd Ferencz úr, kir. tiszt	—	31 e.	tüdővész	Rácztér 267
—	Bartl Jánns úr, kádármester	Ág.	71 —	szélhűdés	Sz. Páluteza.
—	Borokli György úr, kovácsmester	Kath.	45 —	tüdővész	Kossuthuteza 671
—	Bárdi Anna, földésznő	—	30 —	szinte	Kiskarikautcza.
—	Heidvogel Mária, esztergályosm.' l.	—	15 hó	görcsök	Reformutcza.
—	Vénáler József, szolgáló' f.	—	15 —	szinte	Kossuthuteza 656
21	Zsifkovits Péter, csizmadia' f.	G. n. e.	18 —	szinte	Bárányuteza 17
—	Schafhütl Antal, timár	Kath.	25 e.	inláz	Kigyóuteza 259
—	Girbity Lázár, földész' f.	G. n. e.	2 hó	göresök	Gája k. v.
22	Ivánovits György, földész	Kath.	45 e.	tüdővész	Trombitautcza 222
—	Tóth István, takácsmester' f.	—	2 —	torokgyik	Magyaruteza 139
—	Sztanka Márton, földész	G. n. e.	40 —	tüdőlob	Pernyáva k. v.
23	Nagy Károly földész' f.	—	—	halva született	Magyaruteza.
—	Eisenpeil Pál, szinte	Kath.	1 e	torokgyik	Ujviláguteza 6
—	Szabó János, földész	G. n. e.	40 —	tüdőlob	Sarkad k. v.
24	Mátyó Sándor, csizmadiam.' f.	Kath.	14 —	vöröshimlő	Reggeliuteza.
25	Krész Juliána, sóárulónó	—	21 —	vizkór	Kossuthuteza 676
—	Kozmán Ferencz, földész' f.	G. n. e.	4 hó	göresök	Fauteza 935
—	N. Ilona, özvegyő	Ref.	35 e.	tüdőlob	Pernyáva k. v.
—	Kocsoba Mária, megyei ügyvéd' l.	G. n. e.	15 hó	vöröshimlő	Reformutcza.
—	Mártonyi József, földész' f.	Katk.	3 e.	vizkór	Gája k. v.